

brede Tønder Orter, Boghvede osv., som jo slet ikke spiller nogen Rolle. Altsaa i runde Tal kunne vi sige, at der er 250,000 Tdr. Tiendekorn. Naar man saa vil spørge, hvad er den Tiendes Værdi, saa blev den den Gang efter Kapitelstaksten i Halvtredserne opgjort til en Værdi af 2,637,000 Kr. Det var imidlertid ikke den Beregning, man den Gang lagde til Grund, man tog en Beregning af Gennemsnittet for 24 Aar, og efter denne Gennemsnitsberegning vilde Værdien af Tienden udgøre i alt knap 2 Mill. Kr. Forfællen mellem Priserne i Halvtredserne og Priserne fra Trediverne op til Halvtredserne udgør altsaa noget over 600,000 Kr. Naar man nu vilde spørge: Hvad er Tiendens Værdi i dette Øjeblik efter den nuværende Kapitelstaksts Priser, saa er det Regnestykke meget let at opgøre. Man har paa de første Pagina i Finanslovsforslagets Anmærkninger Gennemsnittet af Kapitelstaktspriserne for de sidste 10 Aar, og naar man vil tage et Blyant i Haanden og regne disse Tal ud, vil man med største Letthed finde det søgte Tal. De ville der se, at naar man tager runde Tal, vil det ikke slaa fejl, at Gennemsnittet efter Kapitelstaksten for en Td. Korn — naar man tager alt Korn under et — vil være omtrent 10 Kr., og naar der er 250,000 Tdr. Korn, se De, at Præstetienden i dette Øjeblik er 2,500,000 Kr. værd. Enhver kan regne efter og finde, at der ikke er stor Forskel. De øvrige Ting som Hvede og saadant noget har jeg slet ikke taget i Betragtning, for det er jo forsvindende. Jeg kommer saa til Avlingerne. De vare den Gang beregnede til en Indtægtsværdi for Præstegaardene af 160 Kr. pr. Td. Hartkorn. De Herrer ville se, at det er det Tal, vi have genoptaget i vort Forslag. Men der sagdes den Gang, og det var i Halvtredserne, altsaa med Gennemsnitspriser for Korn, der vare højere end de, vi nu have, idet man maa erindre, at vi nu kun beregne Tienden til $2\frac{1}{2}$ Mill. Kr., medens den den Gang ansloges til 2,637,000 Kr. — altsaa for højere Kornpriser, end vi nu have — der sagdes altsaa den Gang, at denne Beregning af 160 Kr. pr. Td. Hartkorn for Præstembedernes Bedkommende maatte anses for at være for høj, da Præsternes Indberetninger for de sidste 5 Aar har været 176 Kr. paa Grund af de høje Kornpriser; men tager man derimod samme Beregning for 24 Aar, som hele Forslaget den Gang hvilede paa, vilde det kun blive 130 Kr. Indtægt pr. Td. Præstegaardshartkorn. Deraf sluttede Regeringen saa den Gang, at den vilde gaa ud fra de 160 Kr., men for at raade Gud paa, at dette Tal er for højt beregnet,

fradrager den i Præstekaldenes hele Hjemmeindtægt i alt $\frac{1}{6}$. De ville altsaa se, at det bliver mere end at fradrage $\frac{1}{6}$ pr. Td. Hartkorn, idet der fradrages $\frac{1}{6}$ af hele Præsternes Hjemmeindtægt, altsaa Offer og Accidenser foruden Avlingen. Jeg skal kun saa bemærke, at den Gang gik Forslaget ud paa, at Maksimum for Lønningen vilde blive 3,600 Kr. foruden Alderstillsæg. Embederne vilde saa blive fra 2,000 Kr. op til 3,600 Kr., idet man dog forbeholdt sig 13 Embeder af øverste Klasse, som kunde gaa op til 6,400 Kr., idet man ønskede at have nogle enkelte Toppe ligesom Figurer paa Kransefagen. Efter alt dette gik man ud fra, at Budgettet vilde balancere, at Indtægt og Udgift omtrent vilde veje op mod hinanden. Dette Forslag fik for Resten en bedrøvelig Skæbne, thi det blev slaaet ihjel i Landstinget. Det kom saa igen, og i næste Aar 1862 fremkom første Gang det Grundlag, som vi siden have arbejdet paa. Det er et Regeringsforslag, der behandles, og hvorover der afgives Betænkning. Jeg maa maaste til Oplysning om en senere Post i det Budget, som jeg har tilladt mig at sammenstille, bemærke, at en Mand, der var vel behandret i Regnestykker — det var daværende Folketingsmand Ankjær, den senere General — oplyste, at ved at gennemgaa Pensionslisterne for Embedsmænd i Almindelighed kunde man gaa ud fra, at Pensionsbyrden i Forhold til Lønningerne vilde udgøre henimod $\frac{1}{4}$, og det samme vilde saa formodentlig blive Tilfældet for Præsternes Bedkommende. Jeg har benyttet denne Fjerdedel til noget at korrigere de vistnok for lave Beregninger af Pensionsbyrden, som i senere Regeringsforslag ere stillede op. Som sagt, da behandlede dette Forslag i et Udvalg, og der er det, at de daværende Folketingsmænd Fischer og S. A. Hansen enes om det, hvorpaa vi siden have arbejdet. Der opstillede da første Gang Fordringen om Inddragelse af Tienderne i Statskassen; at Offerpligten skal bortfalde, stammer ligeledes fra dette Udvalg, og de anbefale saa for øvrigt Forslaget, idet der udtrykkelig siges, „at vi tage ikke Hensyn til de Udgifter, som deraf maatte foranlediges for Staten.“ Jeg beder ærede Medlemmer at lægge Mærke til, at hele Striden om et eventuelt Overstud af de kirkelige Indtægter og Udgifter stammer fra en langt senere Tid. Under alle de Forhandlinger i Halvtredserne og i Tredserne gik man stadig ud fra den Overbevisning, at det at saa Præsterne satte paa fast Løn vilde medføre forøgede Udgifter for Statskassen. Sa, Mindretallet, som gik imod, altsaa Højre-